

Notat til Folketingets Europaudvalg og Miljø- og Fødevarerudvalg

om forslag om begrænsning af methanol i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsning for kemikalier (REACH)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Europa-Kommissionen har fremsat forslag om begrænsning af methanol i sprinklervæsker, afisningsvæsker og denatureret alkohol i en koncentration, der er højere eller lig med 0,6 vægtprocent, hvis produktet markedsføres til forbrugerne. Forslaget er fremsat i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH).

Forslaget er sat til afstemning på et møde i REACH-Komiteén den 7.-8.december 2016.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske, erhvervsøkonomiske eller erhvervsadministrative konsekvenser.

Regeringen støtter indførelsen af en EU-begrænsning af methanol i sprinklervæske, afisningsvæske og denatureret alkohol. Såfremt forslaget vedtages som fremsat, vurderes det, at der kunne være en mindre sænkning af beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der på nuværende tidspunkt er et generelt nationalt forbud om anvendelse af methanol i blandt andet afisningsvæsker, herunder sprinklervæsker. Regeringen lægger derfor afgørende vægt på, at forslaget justeres, således at beskyttelsesniveauet i Danmark ikke sænkes. Regeringen vil således ikke stemme for forslaget med den nuværende formulering.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag om begrænsning af anvendelsen methanol ved tilføjelse til bilag XVII i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkendelse af samt begrænsninger for kemikalier (REACH).

Begrænsningsforslaget er fremsat på baggrund af et forslag udarbejdet af Polen i henhold til artikel 69, stk.4, hvorefter en medlemsstat skal indsende et såkaldt Bilag XV-dossier til det Europæiske

Kemikalieagentur, ECHA, såfremt medlemsstaten vurderer, at fremstilling, markedsføring eller anvendelse af et stof som sådan, i en blanding eller i en artikel udgør en risiko for menneskers sundhed eller miljøet, der ikke er tilstrækkelig kontrolleret.

Der træffes endelig afgørelse om begrænsning af stoffet i henhold til artikel 133, stk. 4 i REACH-forordningen og efter forskriftprocedure med kontrol i artikel 5a i Rådets afgørelse 1999/468/EF, jf. artikel 12 i forordning nr. 182/2011.

Hvis der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet med henblik på legalitetskontrol, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 3 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i REACH-komiteén, forelægger Kommissionen sagen for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for 2 måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen.

Forslaget er sat til afstemning på mødet i REACH-komiteén, den 7.-8. december 2016.

Formål og indhold

Polen har indledt en begrænsningsprocedure under REACH med henblik på at begrænse markedsføringen af methanol i sprinklervæske og denatureret alkohol i en koncentration på mere end eller lig med 3 vægtprocent, grundet en risiko for menneskers sundhed.

Det fremsatte begrænsningsforslag har til formål at reducere antallet af methanolforgiftninger som følge af misbrug af stoffet ved indtagelse, da især kroniske alkoholikere kan indtage sprinklervæske eller denatureret alkohol som et billigt alternativt til spiritus. Derudover forventes det, at begrænsningen vil mindske methanolforgiftninger som følge af uheld, hvor børn indtager stoffet. I Polen, de Baltiske lande og Finland er der rapporteret om i størrelsesordenen 100 dødsfald om året som følge af indtagelse af methanol i sprinklervæske mv.

Forslaget er behandlet af Kemikalie-Agenturets Risikoudvalg og Socioøkonomiske udvalg, RAC og SEAC. RAC vurderede, at koncentrationer over 0,6 vægtprocent udgør en risiko for dødsfald, blindhed og andre forgiftningseffekter. RAC foreslog på denne baggrund, at grænsen skulle fastsættes til 0,6 vægtprocent. Begge udvalg vurderede, at en begrænsning på EU-plan var den rigtige foranstaltning, både i forhold til begrænsningens effektivitet og gennemførlighed. SEAC ønskede tillige at undtage denatureret alkohol fra begrænsningsforslaget.

Kommissionen har udtrykt enighed med de to udvalgs vurderinger, idet de dog har opretholdt forslaget om også at medtage denatureret alkohol. Ligeledes foreslår Kommissionen en overgangsperiode på 12 måneder i stedet for tre måneder, som Polen oprindeligt foreslog.

Polen ønskede i deres oprindelige begrænsningsforslag også at tillade medlemsstater, som allerede har en national regulering af methanol i sprinklervæske, muligheden for at opretholde denne regulering. SEAC vurderede dog, at nationale forbud kunne forvride det indre marked, og Kommissionen har således ikke medtaget denne mulighed i deres forslag.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget. Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol og høres forud for den endelige vedtagelse om hvorvidt Kommissionen har overskredet sine beføjelser i forbindelse med forslaget; om udkastet ikke er foreneligt med basisretsaktens formål eller indhold, eller om det ikke overholder nærhedsprincippet eller proportionalitetsprincippet.

Nærhedsprincippet

Da der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt, hvor formålet vedrører realiseringen af det indre marked, finder regeringen, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Methanol har været reguleret i Danmark siden 1964, hvor det oprindelige forbud blev indført på baggrund af dødsfald i forbindelse med indtagelse af midler mod karburatorfrysning.

Stoffet reguleres flere steder i dansk lovgivning. Den vigtigste regulering i denne forbindelse er §4, stk. 1 i bekendtgørelse nr. 1388 af 25/11/2015 om begrænsning i anvendelse af visse farlige kemiske stoffer og blandinger til specielt angivne formål, hvorefter ”Methanol må ikke anvendes i motorkølevæsker, midler mod karburatorfrysning og afisningsvæsker (f.eks. sprinklervæske).”

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser, fordi der er tale om en forordning, der gælder umiddelbart i Danmark.

En vedtagelse af forslaget vil dog medføre et behov for ændring af eksisterende nationale regler om methanol i afisningsvæsker, herunder sprinklervæske i henhold til §4, stk. 1 i bekendtgørelse om begrænsning i anvendelse af visse farlige kemiske stoffer og blandinger til specielt angivne formål.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige samfundsmæssige, statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser. Såfremt forslaget vedtages som fremsat, og methanol tillades i op til 0,6 vægtprocent, kan det for producenter betyde en mindre erhvervsøkonomisk gevinst, da anvendelse af methanol i afisningsvæsker, herunder sprinklervæske, kan medføre en lavere produktionspris.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Såfremt Kommissionens fremsatte forslag vedtages uændret, vil det medføre en sænkning af beskyttelsesniveauet, da methanol i afisningsvæsker, herunder sprinklervæske, på nuværende tidspunkt ikke er tilladt efter dansk lovgivning. Det forventes dog ikke, at der vil være risiko for akutte forgiftningstilfælde, der medfører dødsfald.

Høring

Forslaget har været i høring i Miljøspecialudvalget i perioden 25. – 28. november 2016.

Forbrugerrådet Tænk bemærkede i den forbindelse, at de kan bakke op om forslaget samt de er enig i, at der lægges afgørende vægt på at beskyttelsesniveauet i Danmark ikke sænkes.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Begrænsningsforslaget har været til diskussion i REACH-komiteén den 26.oktober 2016, hvor flere lande har stillet spørgsmål, om hvorvidt regulering af methanol med henblik på forebyggelse af misbrug skulle reguleres under REACH eller overlades til hvert enkelt medlemsland.

Derudover har flere lande udtrykt reservationer over for forslaget, idet den foreslåede begrænsning af methanol i denatureret alkohol kan have utilsigtede konsekvenser, særligt for lande med stor vinproduktion, idet methanol dannes som urenhed ved gæringsprocesser i produktion af alkohol og kan forekomme i koncentrationer på over 0,6 vægtprocent i denatureret alkohol. Enkelte lande udtrykte derfor utilfredshed med, at denatureret alkohol er omfattet af Kommissionens forslag.

På denne baggrund forventes der umiddelbart ikke at være generel støtte til Kommissionens forslag blandt medlemsstaterne, og det må forventes, at der vil ske justeringer under forhandlingerne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter, at stoffer, som udgør en risiko for menneskers sundhed skal begrænses, når der kan identificeres en uacceptabel risiko.

Med begrænsningsforslaget, som fremsat af Kommissionen, lægges der op til at indføre et forbud mod anvendelse af methanol i sprinklervæsker og afisningsvæsker i koncentrationer på mere end eller lig med 0,6 vægtprocent. Da Danmark allerede har et totalforbud mod anvendelse af methanol i afisningsvæsker, vil gennemførelse af Kommissionens forslag som fremsat medføre et lavere beskyttelsesniveau i Danmark.

Det er derfor Regeringens holdning, at der er behov for at tilpasse Kommissionens forslag, således at det også fremover ikke vil være tilladt at anvende methanol til produktion af sprinklervæske og afisningsvæske, samt at grænsen på 0,6 vægtprocent skal gælde indholdet af methanol som urenhed i sprinklervæske, afisningsvæske og denatureret alkohol. Regeringen lægger afgørende vægt på dette.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.